

TIEDOTE 7.11.2016

JÄRJESTÖJEN KYSELY: ENEMMISTÖ KRIISIAPUA TARVITSEVISTA LAPSISTA JA NUORISTA JÄÄ PALVELUTTA

Kuluttajaliiton koordinoiman Kuluttajaparlamentin järjestöt kartoittivat kyselyllä lasten ja nuorten kriisipalveluiden saatavuutta. Tulosten mukaan moni kriisiapua tarvitseva lapsi tai nuori jää palvelutta, eikä kuntien palvelusta tiedottaminen ole nykyisellään riittävää. Myös palveluohjauksessa ja palvelun laadussa on kehitettävää.

Perheen kriisitilanteessa – esimerkiksi avioerossa, perheenjäsenen kuollessa tai joutuessa onnettomuuteen – lapsen tai nuoren mahdollinen kriisiavun tarve jää helposti huomaamatta tai sopivaa tukea ei ole tarjolla. Aikuisten mielenterveyden ongelmien taustalla ovat suurella osalla lapsuusaikana koetut traumaattiset kokemukset. Käsittelemättömät traumat myötävaikuttavat moniin yhteiskunnan ongelmiin kuten köyhyyteen, rikollisuuteen, heikkoon kouluasuoriutumiseen, addiktioihin sekä mielenterveys- ja terveysongelmiin. Oikein ajoitettu ja oikeanlainen tuki vähentää traumaperäisten oireiden riskiä sekä säästää yhteiskunnan kustannuksia. Enemmistö (76 %) kyselyyn vastanneista oli kokenut tarvetta saada apua kriisistä selviytymiseen, mutta kaksi kolmesta oli kuitenkin jäänyt palvelutta. Valtaosalla syy palvelutta jäämiseen oli tietämättömyys kriisiavun olemassaolosta.

Kriisiapua saaneista enemmistö (74 %) oli saanut palvelua nopeasti; joko heti tarpeen ilmetessä tai lähipäivinä. Apua saaneista vain hiukan yli puolet (55 %) oli tyytyväisiä saamaansa palveluun, kun kolmannes koki avun vastaan tulleeseen tarpeisiin kohtalaisesti ja joka kymmenes huonosti.

Lasten ja nuorten traumaattiseen hätään saa apua esimerkiksi paikallisilta kriisiryhmiltä, perusterveydenhuollosta, erikoissairaanhoidosta, perheneuvoloista, SPR:ltä, seurakuntien perheasiain neuvottelukeskuksesta ja Suomen Mielenterveysseuran kriisikeskusverkostosta. Tällä hetkellä kriisiavun saatavuudessa on paikkakunnittain eroja, riippuen esimerkiksi siitä onko paikkakunnalla kriisikeskusta ja miten kriisityöryhmät toimivat. Usein apua on saatavana vain arkipäivisin.

Kuluttajaparlamentin järjestöt vaativat, että lasten ja nuorten kriisipalveluiden kehittämiseen kiinnitetään huomiota sote-uudistuksen yhteydessä. Kriisipalveluiden kehittämistarpeet tulee tunnistaa myös lasten ja perheiden palveluita uudistavassa hallituksen kärkihankkeessa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa erityis- ja vaativimpien palveluiden kehittämiskokonaisuudessa.

Erityisesti tulee turvata valtakunnallisesti riittävät resurssit sekä osaaminen lasten ja nuorten auttamiseen traumaattisessa kriisissä. Lisäksi tulee yhdenmukaistaa kuntien kriisiavun järjestämisen tapoja tarvittavilta osin. Kriisiavusta tiedottamista sekä palveluohjausta tulee kehittää valtakunnallisesti, jotta kriisiapua tarvitsevat lapset ja nuoret saavat tarpeisiin vastaava palvelua oikea-aikaisesti.

Kuluttajaparlamentti kartoitti lasten ja nuorten kriisiavun saatavuutta Suomessa. Kysely toteutettiin 10.5.–31.5.2016 verkkokyselyynä. Kyselyn kohderyhmänä olivat henkilöt, jotka ovat kohdanneet jonkin kriisin alle 25-vuotiaana. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös lähiomaisena oman lapsen puolesta. Kyselyyn vastasi 146 henkilöä. Lisätietoa kyselystä Kuluttajaliiton sivuilta osoitteesta: <http://bit.ly/2eF9Vd6>

Kuluttajaparlamentin kannanotto annettiin 7.11.2016 eduskunnan Pikkuparlamentissa pidetyssä tilaisuudessa. Kriisiapua koskevaan kannanottoon yhtyivät seuraavat järjestöt:

ADHD-Liitto

Aivovammaliitto

A-klinikkasäätiö

Allergia- ja astmaliitto

Autismi- ja Aspergerliitto

Autismisäätiö

Ehkäisevä päihdetyö EHYT
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL
Hengityслиitto
Invalidiliitto
Irti Huumeista
Kotien Puolesta Keskusliitto
Kuloliitto
Lapsiperheiden Etujärjestö
Marttaliitto
Nuorisosäätiö
Nuorten Kotkien Keskusliitto
Perhehoitoliitto
Suomen Kilpirauhasliitto
Suomen Monikkoperheet
Suomen nuoret lesket
Suomen potilasliitto
Suomen Settlementiliitto
Takuusäätiö
Väestöliitto
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto

Lisätietoja:

Kuluttajaparlamentin koordinaattori Jenni Vainioranta p. 040 4198 962, jenni.vainioranta@kuluttajaliitto.fi

Kuluttajaparlamentti on Kuluttajaliiton koordinoima valtakunnallisesti merkittävien järjestöjen vaikuttamisfoorumi. Kuluttajaparlamentissa kymmenet järjestöt tekevät vuosittain yhteisiä kannanottoja aiheista, jotka ovat osallistuvien järjestöjen sekä kuluttajien kannalta merkittäviä. Toiminnan tarkoituksena on saada poliittiset päättäjät tietoisiksi keskeisten järjestöjen näkemyksistä ja kannoista poliittisiin kysymyksiin sekä edistää kuluttajien etua politiikan eri osa-alueilla. Lisätietoa <http://www.kuluttajaliitto.fi/kuluttajaparlamentti>

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET